

GYOMAI ÚJSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre 1-30 P, Fél évre 2-60 P, Egész évre 5-20 P.

Befizetések postacsekken:

„Hungaria-nyomda Gyoma” csekkszám 18.280.

Lapzárta csütörtök este 6 óra.

Megjelenik minden szombaton reggel.

Felolvas szerkesztő: WAGNER MÁRTON

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

„HUNGÁRIA” KÖNYVNYOMDA

Gyoma, Kossuth Lajos utca 64.

Telefon: 22.

Hirdetések díjszabásai:

Egyhasábos (55 mm széles) 1 cm. magas hirdetés 20 fillér. Ötszöri hirdetésnél 10 százalék, tízszeresnél 15 százalék, 1 negyedévi hirdetésnél 20 százalék és félévi hirdetés esetén 25 százalék kedvezményt adunk.

Gimnázium vagy polgári iskola?

Nehéz, nagyon nehéz a mai körülmények között a gyermeknevelés, taníttatás. Annyi vágyat, tehetséget keresztesz, letör a nincstelenség és ha a szülő mindenét feláldozza a taníttatásra — mi lesz azután? Hol lesz állás, munkaalikalom, kenyér?

És mégis, ha mindezt momentán nem is tudja ma biztosítani az iskola, de nevel olyan ifjakat, olyan új nemzedéket, amely képes a megpróbáltatás jelenéből átmenteni a nemzet nagy értékét, az új típusú törhetetlen hitű, jobb jövőbenbizakodó, acélos magyar ifjúságot. Ezt láttuk fiaink 10 éves találkozásán, amikor beszámolóit tartott 22 ifju küzdelmes, keserves, létertharcoló munkájáról. Nem az érvényesülésért, az előbbrejutásért, hanem a mindennapi kenyérért. Az ifjúság rugalmas lelkével, derűjével, magyar daccal, tréfáikozva pergették visszafelé a közös magyar sors filmjét, de úgy, a lélek mélyéről, rejtett húrokon belebúgott a fájdalom és könnyeket lopott a mi szemünkbe. A legnehezebb, ifju erőiket meghaladó testi munkától sém riadtak vissza, ott és azt a munkát vállalták, ami adódott. Jellemző a mai korra, hogy a gépet, a technikát mind rajongásig szeretik. Láttuk és hallottuk fiaink, 22 magyar ifjú búsan vigadó találkozásait, mégis megnyugvó lélekkel vettünk fölük búcsút, újabb 10 évre, azzal a gondolattal, hogy ennyi hittel, reménységgel, kitartással és munkakedvvel nemcsak mindegyik kiharcol az élet porondján a maga számára egy fixpontot, de hivatva van a haza sorsának előbbre vitelére is. Fiúk! Derék harcosok vagytok, a megpróbáltatás idején jól sáfárkodtatok a rátok bízott talentumokkal, az ég áldása legyen veletek.

A 10 éves tanuló szülei előtt ott áll a probléma: polgári iskola vagy gimnázium? Ha gyermeke tehetséges és anyagi helyzete megengedi, adja gimnáziumba, hadd érvényesüljön istenadta szellemi képessége; adjon lehetőséget a magasabbfokú kiképzésre. Ám lehetnek és vannak a gyermeknek más irányú képességei is, amelyekkel ép úgy lehet hasznos tag-

ja a köznek. Akár mint gazdálkodó, iparos vagy kereskedő akár apja örökébe lépni, vagy a pályákon elhelyezkedni, vagy a magasabbfokú iskoláztatás költségeit meg akarja takarítani négy éven át... adja polgári iskolába gyermekét. Gimnáziumban magasabb a tandíj, drágábbak a könyvek nagyobbak a taníttatás igényei, ami ezen iskolatípus létesítésének elgondolása alapján természetes is. A gimnázium négy osztályának elvégzése semmire sem képesít, félbemaradt, céltévesztett időpazarlás. A polgáriiskola a magyar polgárok életnevelő iskolája és mert különösen gyakorlati pályára nevel... tanítási szelleme is gyakorlati. Itt négy éven át tömörítve kapja mindazt, amire értelmes polgároknak az életben szüksége van. Mert kapnak a tanulók a pol-

gári iskolában olyan nagyfokú tandíj és tankönyvkedvezményi? Mert lehetővé akarja tenni minden arra alkalmas tanulónak, hogy az életben bármilyen körülmények között, bármilyen munkakörben értelmes, tisztábanlító, hazája történelméről és földrajzi helyzetéről, más népekhez való viszonyát megismerje, egyszerűbb közjogi, hatósági ügyekben jártas, törvénytisztelő, vallásos, emberséges, a veszedelmes irányzatok felismerője... szóval értékes tagja lehessen a társadalomnak.

Gáncoskodók, elégedetlenek mindenkor voltak, vannak és lesznek. Ezek belóphannak egy kis keserűséget az ifjúság önzetlen nevelőinek lelkébe, de törhetetlen bizalmukat munkájuk eredményében, a rájuk bízott gyermekek önzetlen szeretetét, nevelői elhivatottságukat meg nem renidítheti. Lehet a tanároknak modorbeli, stílusbeli eltéréstük, de a cél elérésének, a gyermek jövőjének önzetlen munkásságában mind egy-
P-né.

ket, míg pénteken előkerült az a kislány, aki a „csobogó” felé látta őket menni és így, az ő bemondása alapján ott kezdtek őket keresni és nemsokára meg is találták a két szerencsétlen fiút.

Ilyen esetek megisméltésekor különbözők a vélemények. A víziszonyban szenvedők ellátnak a fürdési. Mások az egész Körösrendőri felügyelet alá helyeznék. Olyanok is vannak, akik kárörvendően fognak minden vízbefullást a strandra, amint most is akadtak, akik megesküdtek rá, hogy a két szerencsétlen fiú a „strandnál” fulladt a vízbe.

A hatóság minden évben megteszi a magáét s ha a fürdőzők is megtennék a magukét, nem borítanak annyi családot gyászba vigyázatlanságukkal.

Kedvezményes áru őszi takarmányvetőmag-akció.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kedvezményes áron őszi takarmány vetőmagvakat oszt ki, kizárólag 100 kat. holdnál nem nagyobb területen gazdálkodó gazdaközönség részére.

Kiosztásra kerülnek: hazai származású fehérbárcás olomzáró lucerna, biborherez, szöszbükköny, pannonbükköny és őszi takarmány borsó vetőmagvak.

A vetőmagvak árának 30 %-át a m. kir. földmívelésügyi tárca téríti. A vetőmagvak a kamara után, az általa kiállított utalvány ellenében vehetők át a Schäfer Testvérek cégnél (Debrecen, Bádagos u. 2.) A vetőmagvak kedvezményes ára átvételkor fizetendő, vasuton való szállítás utánvéttel történik, mely esetben az utánvételezés költsége és a vasúti fuvardíj is az igénylői terhel.

A vetőmag igénylések a kamara hivatalánál (Debrecen Hunyadi u. 5. sz.) jeleníthetők be legkésőbb augusztus hó 24-éig ahol a vetőmagvak kiutalása iránti az igénylések beérkezési sorrendjében történik intézkedés. Az augusztus hó 24-ike után beérkező igénylések figyelembe vehetők nem lesznek.

Az egyes községek, illetőleg városok gazdaközönségének igényléseit az illetékes községi előjáróság írja össze és küldi be a kamarához.

FÖLDRENGÉS VOLT KEDDEN GYOMÁN

Békésen kéményeket is döntött le a földrengés.

Talán akik megérezték is kedden este félhétkor a föld megmozdulását, azok sem gondoltak arra, hogy az a pillanatnyi megmozdulás földrengés volt, mert — hála Istennek — nálunk olyan ritkán van földrengés, szinte nem is tudjuk, hogy milyen érzés az, amikor — minden előzetes szeszfigyaszítás nélkül — egyszerre csak megmozdul alattunk a föld.

Cs k a szerdai fővárosi lapokból olvasva vettünk tudomást róla,

hogy a földrengésből egy keveset mi is kaptunk, de ez szerencsére, egy-két vakolati repedésnél több kárt nem csinált.

Az eddigi beszámolók szerint Békésen volt a legerősebb a földrengés, ahol több kémény is ledőlt és a föld is erősen morajlott.

Régebbi megfigyelések igazolják, hogy az Alföld rendkívül lassan süllyed és ebből származnak a mostanihoz hasonló földrengések.

KÉT DIÁK FULLADT A KÖRÖSBE

A „csobogó” tovább szedi áldozatait

Sem felnőtt, sem gyermek nem hiszi, hogy a „csobogónak” nevezett része a Körösnek még a jó úszóknak is életveszélyes helye. Hiába a hatósági figyelmeztetés, hiába a minden évben a „csobogónál” vízbefulladtak intő példája, nem hiszik. Csak amikor egy-egy haláleset megdöbbeníti a fürdőzőket, akkor pár napig borzalommal elkerülnek a „csobogót.”

Csütörtökön délután, 5-6 óra között, egy kislány látta, hogy a Körös túlsó oldalán a strandtól a

vasuti híd felé haladt a vízben Hoczmann Ernő 13 éves IV.-ik osztályú polgáriiskolai tanuló és Pápay Sándor 15 éves II.-ik osztályú gimnáziumi tanuló. A két fiú játszadozva haladt a vízben... és ezután már nincs tanú, aki löbbé életben látta volna őket.

Este vették észre, hogy a két fiú ruhája, kerékpárja a strandon van, de ők sehol sincsenek. A megdöbbenett szülők rosszat sejtve, kétségbeesésükben azt sem tudták, hol is keressék eltűnt gyermekei-

A falukutatás vezérfonala

(Dr. Bodor Antal könyve. Megjelent Budapesten, 1935. A Magyar Társaság Falukutató Intézete kiadásában).

Életképes nemzet fia minden nagyobb megpróbáltatás és sorscsapás után figyelemmel fordultak a falu felé, mert abban konkrét láttak a megújodáshoz. Hogy a falu óserőit rejti magában, hogy a földművesnép fokozottabb gondozása messze kiható jelentőséggel bír, azt már nagy Széchenyink is hangoztatta, amikor azt írta, hogy az önismeret és körülményismeret minden javulás és javíthatóság legbiztosabb alapja, a velünk rokon finn nemzet példája pedig a legtanulságosabb igazolja, mert „a finnek esodálatos nemzeti kultúrája, művészete és közszelleme elsősorban az ifjuság egykori falumunkájának köszönhető.”

Bodor Antal dr. könyve élvezetes módon és széles látókörű tárgyismerettel mutatja be a falukutatás jelentőségét, a falukutatás módját és rámutat arra, hogy hogyan és mit kell mindenkinek elsősorban a fogékonylelkű ifjuságnak „a súlyosan beteg falu érdekében” megtenni. Könyve vezérfonal a tervszerű és alapos falukutatás megkönnyítésére, amelyben a különféle irányú vizsgálódások alkalmával tisztázandó összes kérdéseket csoportosítva adja, s arra is rámutat, hogy a szükséges adatokhoz hol és miképpen lehet hozzájutni, továbbá a falut alkotó tényezők közt eddig észre sem vett sokféle kapcsolatot és egymásrahatást mily módon kell kideríteni?

A kérdőpontokat úgy állította össze Bodor Antal dr., hogy a kutató a kilüszölt cél vagy a vizsgáló község szempontjából lényegtelen és tárgyitalan kérdéseket figyelmen kívül hagyva, az illető falura nézve fontosakat megfelelően kihothathassa. Ezért praktikus és minden falu felé tekintőnek nélkülözhetetlen vezérfonal Bodor Antal dr. munkája, melyet szíves figyelmébe ajánlok mindenkinek, aki „a válságtól leginkább sújtott falu mai szomorú állapotainak Széchenyi szellemében való lelkiismeretes vizsgálatára” vállalkozik.

Bodor Antal dr. A falukutatás vezérfonala c. munkája megrendelhető A Magyar Társaság Falukutató Intézeténél, Budapest, IV. Szerb utca 23 alatti.

Sz. Csorba Tibor. 1935.

Talajaink mészállapotáról

Előző cikkemben a talajok nélkülözhetetlen tápanyagairól, azok pótlásáról és növénytermesztésünk szempontjából való jelentőségükről írtam a gazdáknak. Említettem, hogy a mész mint tápanyag külön tárgyalandó, mert hiánya, vagy jelenléte, ill. pótlása egészen megváltoztatja valamely talaj fizikai, kémiai és élettani (biológiai) tulajdonságait. Már régen felismerték a mésznek bizonyos hatását (gondoljunk csak Tessedik Sámuelre) és igen különböző és más és más élt szolgáló feladatokat kívántak ezzel megoldani. Pl. mésztelen szikes talajainkat mészrel megfelelő kulturállapotba hozhatjuk, s. b. Hogy ennek jelentőségét kellő mértékben megérthessük, feltétlenül szükségesek az alábbi tudnivalók. Tudjuk, hogy általában mezőszégi talajféleségek semleges vagy gyengén lúgos erdőtalajok savanyu, szikes (székes) talajok erősen lúgos kémhatásúak. Ezt kellő mennyiségű mész, a mész hiánya vagy éppen mész helyett fűsok nátrium (szóda) okozza a talajban. Növénytermelési szempontból nézve rendkívül fontossággal bír ez, mert hiszen tudván azt, hogy művelési növényeinknek a legkedvezőbb (optimális) fejlődéséhez milyen talaj (semleges, savanyu, lúgos) felel meg, szabályozhatjuk azt bizonyos mértékig, a szerint, hogy mit termelünk. Vagy azt a módot választjuk, hogy az adott talaj kémhatása (reakciója) szerint válasszuk meg a természetű növényeket vagy szabályozzuk a talaj reakcióját. A gyakorlati gazdát elsősorban érdekli tehát, hogy művelési növényeink milyen kémhatásutalajtszeretnek leginkább, illetve melyik az u. n. optimális kémhatás. Ezt már a legelőbb növényre nézve elég pontosan meghatározták a kutatók. Vannak számok, amelyekkel kifejezhetjük talajaink kémhatását. Csupán egy számot az u. n. PH értéke. Igazán nem felesleges ezt említenem, mert bizony külföldön mindenütt (különösen Németországban) ugyiszólván minden talpalatnyi területet megvizsgálják erre nézve már és minden gazda úgy ismeri földjének kémhatását, mint a tenyerét. Lássuk, mit mondanak ezek a számok. Említettem, hogy savanyu, semleges és lúgos lehet a talaj. A semleges a kiinduló pont, amelyet a vegyészek 7-tel jelölnek,

a heles számtól lefelé tehát 6.5, 5.5, 4 a savanyu kémhatást, felfelé 7.5, 8, 8.5, 9, 10 a lúgos kémhatást jelzi.

Ujabbban különösen Olaszországban végeztek sok kutatást az egyes művelési növényeinknek a talaj kémhatásával szemben való viselkedéséről. Eredményeikből kövölök néhányat, melyek nálunk is termelt növényekre vonatkoznak és csekély eltérésekkel a mai talaj és klímaviszonyaink között is érvényesek. Ezek szerint a buza 5.5—8.4 értékek között terem meg, legjobb azonban 6.5—7.7 között. A következőknél hasonlóan a két első szám jelenti a legsavanyúbb és leglúgosabb talajreakcióját, ahol az illető növény termelhető (lúgosabb vagy savasabb talajban már egészen hiányos termést ad!) A második két szám (zárójelben) adja meg, hogy mely PH értékeket mutató talajokat kedveli az illető növény leginkább. Zab: 4—8 (5.9—6.0) árpa: 5.9—8.7 (7.8), rozs: 5.7.8 (5.4—6.5) cirok: 5.6—8.8 (6.7—8.0) tengeri: 4.9—8.5 (6.0—7.2) dohány: 5.8—8.5 (7.2—8.3) cukorrépa: 5.0—8.5 (6.7—7.5) kender: 6.2—8.5 (6.7—7.8) len: 6.4—8.4 (7.2—7.7) lucerna: 6.2—8.7 (7.5—8.5) bitorhere: 5.4—7.9 (6.7) vörös lóhere: 6.0—8.7 (7.5—8.4). Láthatjuk ebből, hogy az egyik növény savasabb reakciót kedvel (7-en aluli számok) míg a másik semlegeset, (7 körüli számok) vagy éppen lúgosat (7-en felül). Ez adatok persze olaszországi növényfajtákra állanak és olasz éghajlatra, nálunk tehát kissé módosulnak, durván azonban mi is alapul vehetjük őket, mint hogy sajnos főleg szegénységünk miatt, mi még nem vehetjük erre nézve olyan alapos kutatásokat, mint az olaszok. Az is mutatja, hogy a növény mennyire érzékeny sokszor a talaj kémhatására, hogy ennek következtében sokszor betegségek lépnek fel, mint pl. a zab sárgafollos betegsége túl lúgos, túl meszes talajban. De védő hatása is lehet a megfelelő talajreakció pl. a burgonyaánál, ahol az u. n. varasodás elmaradt, ha a talaj PH értéke 5.2 alatt van. A talaj párányi élőlényének (baktériumoknak) életműködése éppen úgy függ attól, hogy a talaj savanyu, semleges vagy lúgos-e, mint a növényeké, holott tudjuk, hogy ezek sokszor milyen fontos szerepet játszanak a

művelési növények életműködésében (pl. nitrogéngyűjtés.)

Nagyon gyakori azonban, hogy olyan növényeket akarunk savas talajon termelni, melyek a semleges vagy lúgos talajt kedvelik. Mivel tudjuk ezt, elérni? Mészrel régen, de vidékenként még ma is ún. dígófölddel, márgafölddel mészszeknek. Legjobb a szénsavas mész (CaCO³) és jó a cukorgyári mésziszap is. A gazda igen egyszerűen meggyőződhet arról, vajjon földje tartalmaz-e meszet vagy sem. Néhány csepp hig sósavat, vagy ennek hígján erős ecetet csepepenti a földre. Ha pezseg a talaj, akkor tartalmaz meszet. A pezsgés erősségéről már következtetni tud a mészmentesség nagyságára is. Persze így csak a feltalajt vizsgálhatja. Ha meredekfalú gödröt ás (profil) úgy 1—1.5 méterig szemmel kísérheti a jelenséget, azt a fontos tényít is láthatja, hogy a mészmentesség talajában egyenesen, avagy csak helyenként (gócpontok) van eloszolva. A finoman eloszlott mészmentességű talaj természetesen sokkal kedvezőbb a sósavval való pezsgés hiánya azonban nem minden esetben jelzi annak mészmentességét. Ma már laboratóriumi vizsgálatok alapján teljes bizonyossággal pontosan megállapíthatjuk valamely talaj mészmentességét és annak nagyságát.

Az is előfordul, azonban olyan talajokban, melyek meszes kőzetekből képződtek, hogy a talajban fűsok a mészmentesleg. Ez nem okoz túl lúgos kémhatást, mint pl. a szóda a szikesekben, — mégis néhány növény, különösen a burgonya és a zab, nagyon szenved ennek következtében. Ezért e növényeket ilyen talajokon soha sem termeljük. Az ilyen talaj és a szikesek megjavítása is lehetséges, de legalább a mai viszonyok között drága feladat s így egyelőre a leghelyesebb, ha az ilyen talajokon csak olyan növényeket termelünk, amelyek azokat aránylag jól bírják.

Végül fontos, a gyakorlati gazda számára tudni azt is, hogy a talaj mészállapotát és kémhatását a műtrágyázásnál is figyelembe kell venni. Általában mondható, hogy olyan talajokon, melyek erősebben savasak, olyan növények műtrágyázása előtti, melyek a savas kémhatású talajt nem bírják, meszezni is kell, különben nem várhatunk teljes hatást a mesterséges tápanyagpótlástól. Hiába adjuk az értékes mesterséges tápanyagot, ha egyik termelési tényező, a talaj kémhatása, kedvezőtlen

termelési tényező után igazodik. Kétségtelen, hogy ez nálunk a csapadék. Másodsorban azonban a talaj foszforsavhiánya. Ha most hirtelen megdő a várva-várt eső, csak azok a növények tudják azt kellőképp kihasználni, amelyek felvehető növényi táplálóanyagokban nem szükölködnek. A műtrágyázott növények ezért esőre feltűnően javulnak.

A műtrágyázás a szárazság egyik legfontosabb ellenszere. Kellően műtrágyázva a növények a ritka csapadék legutolsó cseppjét is fel tudják használni.

Gyomára is eljutott az „Eszmei Jóléti Szövetség”

Az országban eddig 120 embert tartóztattak le az akció mozgatói közül

Röviden már beszámoltunk arról, hogy az emberi hiszékenységre alapító „Eszmei Jóléti Szövetség” bolondgombája befészkelte magát az országba. Ez az 1 pengőért 15625 pengőig ígérő csodabogár iárványszerű gyorsasággal terjedt mindenfelé. Nagyon sokan, ezren, tízezren vannak, akik elhiszik ezt a lehetetlen ígéretet. Bizonyítja ezt, hogy a Pécsről kiinduló hálózatnak már Szigetváron, Barcsan, Siklóson, Mohácson ezer és ezer tagja van. Az ismeretlen szövetség, mikor letarolta Pécs vidékét, tovább vonult, mint a sáskaraj, Szeged felé. Hódmezővásárhely, Orosháza, Békéscsaba, Szarvas és Gyula környéke sok ezer pengővel adózott az eszmei jólétnak. Természetesen a rendőrség fellépett e manipulációk ellen. A budapesti, szegedi és pécsi rendőrség leleplezte a mozgalom spekulánsait. Körülbelül 120 embert tartóztattak eddig le, mert kiszült, hogy a bizonyos 1 pengős utalványokkal visszaélések történtek és egy-egy szervezett banda vágta zsebre a pénzeket. A pécsi ügyészség család címen indított eljárást a résztvevők ellen, a szegedi rendőrség kihágás miatt talált módot a beavatkozásra, a szolnoki rendőrség pedig azért indította meg a nyomozást, mert az a gyanú, hogy itt csalással kombinált tilloiti szerencsejáték forog fenn és ha más miatt nem is, jövedék kihágás címen üldözendő az újfajta szerencsejáték, amely Gyomán is kezd nagyobb méreteket ölteni. Ér-

tesülésünk szerint azonban a csendőrség itt is résen van és amennyiben a szerencselovagok nem kimélnék meg Gyomát sáskajárásuktól, a legszigorúbban járnak el ellenük.

PESTI LEVÉL Kéjutazás

Nem kell Olaszországra, vagy a Kanári szigetekre gondolnunk, hanem csak egy sárga villamosra, ahol annak is örülök, hogy helyet, vagy egyáltalán levegőt kap az emberiség, irány Óbuda.

Kényelmes helyet találtam. Az ablak mellett. Levegős. Kinézhetek, a kezem is felrakhatom, ugyanis nem ül mellettem senki. Kéjelegve terpezkedem. Megálló. Egymást tapossák, gyurják, lökik a szelíd utasok és a gyöngye nem. A keskeny ajtón ketten, hárman is jönnek, de hát ugyebár ezt mégse lehet, különösen, ha valaki százon felüli súlyok lihegő tulajdonosa. Miután letaposott két, három védtelen nőt, engem szemelt ki áldozatának és lihegve csörtetett az üres hely felé, arra a másfél helyre, amely mellettem várta gyöngéd gazdáját. Észrevétlenül kissé az üres hely felé húzódtam. Később ugyis engednem kell s akkor még mindig lesz helyem. Tévedtem. Most az egyszer végzetesen tévedtem. Mert először is a lábamra libbent. Ugyebár, önkénytelenül is összekaptam magam s ő kihasználva az alkalmat, leereskedett, bámulatos ügyességgel beljebb tolva ülés közben csekélységemet. Öt perc múlva gyöngyözőtt a homlokom. Mit csináljak? Közben lábacska ütemesen verték lábamra s az továbbította a fal felé. Kétségbeesetten néztem ki. Megálló. Nagy tömeg. Felderültem. Most is lökték, gyúrták, tölték egymást és most is volt egy kiemelkedő egyéniség a maga százhusz kilójával, aki azonban a gyöngébb nemhez tartozott. Miután letaposott két, három védtelen férfit és beszorította magát a kocsi, körülnézett harciasan. Rámnézett. Felálltam, mert ugyebár ő mégiscsak a gyöngédebb nemhez tartozott. Átdartam a helyem. Mosolyogva megköszönte és szuszogva terjedt a helyem felé. Leszálltam. A villamos elindult. Egy cseresnyevirágos kalap mozgolódott még sokáig az ablak mellett. Milyen bájos volt.

És én elindultam gyalog megmerevedett lábamon. Nemde, kéjutazás volt. (Cs. I.)

Az endrődi választási sorlízt ügyét szeptember 18.-án tárgyalja a gyulai kir. lörvényszék. A vádlott Andaházi Kasnya Béla képviselő.

HIREK

A szőlő gyógymód bevezetése a Balatonnál. A Balatoni szövetség dr. Schmidt Ferenc egyetemi m. tanár, egészségügyi főtanácsos rendszere szerint, megkezdte a balatoni szőlő gyógymód bevezetését. Az orvostudomány a szőlőt a tapasztalatok és a tudományos vizsgálatok alapján szívesen ajánlja különféle betegségek gyógyításában. Az anyagcsere, gyomor-, bél-, vese-, vérkeringési, stb. bajok, a hízó és soványító kurák megfelelő eseteiben igen szép eredménnyel alkalmazható. — Ezenkívül változatossá teszi a táplálkozást, erősíti a gyenge szervezetet, elősegíti a gyermekek súlygyarapodását és jól fejlődését. — Hogy mely balatoni fűrdőhelyek alkalmazzák már az idén a szőlőgyógymódot, eziránt a Balatoni szövetség Balatonfüreden nyújt tájékoztatást.

A szegedi szabadtéri játékok szenzációs sikereket értek el.

A mezőberényi cigánynegyed lakosait beoltották tifusz ellen.

Nyemesok Pál szarvasi iparos lépfenében elhullott birkáját megnyúzta, miközben megsebezte a kezét, ettől fertőzést kapott, orvoshoz nem ment, iszonyú kínok között belehalt a sérülésbe.

A fekete kastály. A kémek rejtelmes fekete kastályáról rendkívül érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan pompás illusztrált cikket, remek folytatásos regényt, nagyszerű rovatokat és közel száz érdekes képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

Kalap, amelynek nincs teteje. A legdivatosabb női kalapnak nincs teteje, a párizsi elegáns hölgyek között, mégis nagyon népszerű. A különös magyar divatlap minden divatujdonságról beszámol és minden számában közel száz párizsi toalett és kézimunka eredeti rajzát közli. Pompás rovatok háziasszonyoknak és divathölgyeknek, remek cikkek és gyönyörű mélynyomású képek teszik gazdaggá és változatossá a Párisi Divat új számát. Egy szám ára 60 fillér.

Franciaországban sztrájkolnak a kikötőmunkások. Eddig több haláleset történt a rendőrökkel való összecsapásokból.

A Maharadzsza érdekes élete Budapesten. A Budapesten tartózkodó indiai maharadzsza érdekes életről pompás illusztrált cikkben számol be a Déli-báb új száma, amely több mint száz oldal terjedelemben és remek tartalommal jelent meg. Kiváló képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellát, színházi beszámolókat, nagyszerű filmrovalót, számos riportot; slágerszövegeket és több mint száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslap gazdag új számában. Ára 20 fillér.

Püspöki nagymise és szabadtéri hangverseny Máriaremetén. Évenként több százezer hívő zarándokol el Máriaremetére a csodálatos Mária-képhez, amely előtt 1710 óta számos csoda történt. Sokan nyerték vissza itt hallásukat, beszélőképességüket és testi épségüket, amiért haládjukat a kegytemplom falában elhelyezett sokezer emléktáblával kívánták a hívek kifejezésre juttatni. A máriaremetei Szervita Rendház P. Bremlás M. Ottmár házfőnök irányításával Szűz Mária tiszteletére augusztus hó 15.-én — Nagyboldogasszony napján — Erzsébet főhercegnő, József és József Ferenc főhercegek diszvédnöksége és a katolikus élet kiválóságainak védnöksége alatt ünnepséget rendez, amelynek részletes sorrendje a következő: Reggel: 7, 8, 9 és 12 órakor csendes szentmise. Dél előtt 10 órakor pontifikális nagymise és szentbeszéd, tartja Dr. Hörváth Győző felszentelt püspök, kalocsai nagyprépost. Délután: Fél 4 órakor a kegytemplom előtt Basilides Mária, a m. kir. Operaház örökös tagja, Kósa György és Zsámboki Miklós, a Zene-művészeti Főiskola tanárainak közreműködésével szabadtéri egyházzenei hangverseny, amelynek megnyitóbeszédét Dr. Czaplak Gyula pápai prélátus mondja. A püspöki nagymisén és a délutáni hangversenyen a főhercegi család tagjai is megjelennék. A csodátevő szentkép az ünnepség alatt is megtekinthető. Máriaremete Budapestről 24 filléres villamosjeggyel (83-as villamos) érhető el, vidékiek pedig igénybe vehetik a MÁV. Szent István heti vasúti kedvezményét. Az ünnepségre jegyek kaphatók a máriaremetei Szervita Rendházban, valamint az ünnepség alkalmával a kegytemplom előtt.

Tökéletes szagtalanító cukorka. Kellelmes ízű cukorka alakjában érdekes hatású szagtalanító keveréket állított össze Gárdonyi József szigorló orvos. A cukorka, melynek íze semmiben sem különbözik az általános élvezeti cukorkák ízétől, elveszi a vereshagyma, fokhagyma, hagymás ételek, tengeri halak, sajt, bor-sör és más szeszes italok, továbbá dohányzás után a szájban visszamaradó kellemetlen ízt és szagot. A cukorka semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz és bár az egyes szagok megköltésére erősségüktől függő átlagos adagja van, korlátlanul fogyasztható. A találmány törvényes védelem alatt áll.

A MANSZ népnepélye szeptember 1-én.

A STEAUA Magyar Kőolaj R.-T.

gyomai lerakatában adómentes és adózott ásványolaj minden mennyiségben kapható a WAGNER MÁRTON FIAI fatelepén.

Az elárverezett ingatlanokat visszakapják a tulajdonosok. A földművelésügyi miniszter Szeged városához intézett egyik leiratában kijelentette, hogy gondoskodni kíván az elárverezett birtokok tulajdonosairól. A gondoskodást abban jelöli meg, hogy a még át nem irt birtokokat a telepítési törvény élebeléptelésével bizonyos méltányos feltételek mellett visszakapják a hitelezőktől.

ÁTLAG ÉS ELOSZLÁS.

A hivatalos termésbecslés megközelítőlegesen átlagstatisztikája, rendszerint, vasárnapi csemege, mellyel a fővárosi lapok vasárnapi számai kedveskednek.

Megtudtuk a jelentésekből, hogy az idei búzatermés hozamátlagos az egész országban 7 és 8 mm. között mozgott, hozavetőlegesen és így, ha nem is kitűnő, de az előző évek termés-átlagához képest kielégítő az eredmény.

Nagyon lélekvidító! — Már tudniillik ott, ahol a hozam meghaladta, sőt túl is szárnyalta a fentirt átlagot. Ott a tízmázsás természférdában, bizonyára meghatódottan, sajnálkozással ült degeszredagait búzaasájkján a gazda és siratja azokat, akik a középárvány minuszát nolens-volens képezik.

Mert szép a statisztika, annak, aki az arányt elérni képes volt. Még szebb annak, aki különös Istenkegyelemmel tulszárnyalhatta, de jajkeserű annak a földtúrónak, aki a papírtlagon alul kamrájába két, vagy két és fél mázsát takaríthatott a valóságban. B. I.

Senki se adja el üzereknek az államadóssági kötvényeket. Az utóbbi időben Gyomán és a környéken ismeretlen üzerek polom pénzen összevásárolják az államadóssági kötvényeket, az úgynevezett kényszerkölcsonpapirokat, hadikölcsonkötvényeket. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy ne álljon szóba ezekkel az üzerekkel és ne adjon el nekik semmiféle értékpapirokat, különösen ne kölcsönkötvényeket, amelyek után az államkincstár ma is beváltja a szelvényeket.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az aszálykárral sújtott gazdák részére egy esztendőre általános moratóriumot kér.

A GYOMA-ENDRÓDI HITELSZÖVETKEZET

mint a

„FUTURA“

a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaság gyomai főbizományosa

értesíti a termelőket, hogy kibérelték az Iványi Aladár és István nagymagtárának felerészét és így megfelelő hellyel rendelkezvén, elfogadják bármilyen mennyiségű búza raktározását.

A gabona raktározásával és megvételével a **Wagner Márton Fiai** cég van megbízva.

Közérdekű kishirek.

A biztosító intézelek a tűzbiztosítási díjak néhány százalékat a vidéki tűzoltótestületek modernizálására engedik át. — A kivetelt földadó és járulékaik elengedésére joguk van mind azoknak, akiknek kukorica termésél önkre telte az aszály. A kár bejelentést legalább 15 nappal a termény betakarításának ideje előtt kell megtenni. — A 15 éven aluliak utlevél nélkül utazhatnak Csehszlovákiába, az utazáshoz csak az utlevél helyettesítő hatóságilag kiállított személyazonossági igazolványra van szükség. — Az 1884. évi tc. 103. és 106. paragrafusai előírják az alkalmazottnak munkakönyvvél való ki és bejelentését oly módon, hogy a munkába való belépés alkalmával 2 héten belül, kilépés alkalmával pedig azonnal köteles a főnök az illetékes iparhatóságnál bejelenteni. A mulasztókkal szemben az iparhatóságok kénytelenek fellépéssel élni.

A Köröstarcsai tanyák Máv. állomástól cca 1500 méterre, a köröstarcsai határban

32 magyar hold prima szántóföld
(ebből 5 hold lucerna)

két padozott-szobás, konyha, kamara és két magtárból álló felső tanya-épülettel, egy közös konyhából, közös kamarából, két szobás cselédiasból, egy 8 lóra külön és 8 ököre különválasztott alsó épületből, egy 6 tehénnek való istállóból álló, valamint megfelelő ólakkal, szinnet, 10 öles görével, jó ivóvízzel ellátott birtok

tehermentesen, szabadkézből eladó.

Érdeklődők szerkesztőségünkben kaphatnak bővebb felvilágosítást.

SPORT

GYTK—KAC 2-0. (1-0.)

bíró Pfeiffer.

Kis számu közönség előtt folyt le a zökkenő mentes mérkőzés. Gyik indítja utnak a labdát, majd Bartik II. lövése foglalkoztatja a ladányi kapust. Gyomai főlény alakul ki, de a családok nagyon spórolnak a lövésekkel. A 10 és 14-ig percben Valainak adódik jó alkalom a gólszerzésre, de a rögtönzött szélső nem tud posztijába illeszkedni (ami természetesen is meri halfjátékos és csak végső esetben összekötő, de semmiesetre sem szélső). Ugyanesak löbb labda kerül vonalon kívül a Bordács oldalon is. Rau viszont löbb felesleges faulot idéz elő. Végre a 34. p.-ban a ladányi kapu előtti kavarodásnál adódik az első meleg helyzet, aminek következtében a bekk kézzel érinti a labdát. A bíró gondolkozás nélkül a 11-es pontra mutat. A büntetőt, Bartik II. szépen helyezi a jobb sarokba 1-0. További esemény, néhány támadás mindkét részről és Sirkéi kiállítása.

Szünet után a 10 emberrel játszó ladányi csapat szép támadást vezet, különösen a centerhalf emelkedik ki. A 7-ik és 9-ik p.-ben erős lövést kell Pappnak fogni, amit mindkét esetben kienged a kezéből. A kipattanó labdákat Halvani és Rozsnyó bekk-pár továbbítja a mezőnybe. 15 p.-ben Bartik I. mint a támadások irányítója erős szögéből megszerzi a második gólt 2-0. Ettől kezdve teljesen gyomai főlény alakul ki. A bekkék felpályán állanak és onnan küldik támadásba a csatársort. Dacára a nagy főlénynek újabb gólszerzésre nincsen alkalom, mert a jól lömörült Kac-isták sikeresen védekeznek.

GYTK-ból: Halvani, Rozsnyai és Bartik I. vált ki. Bartik II.-nek lövéseit nem kísérte szerencse és nagyon spórolt vele.

KAC-ból: a centerhalf kimagaslóan, kivüle még a kapus v. Horváth és Lennert vált ki.

GYTK II. — KAC II. 1-1 (1-0.)
bíró Bartha.

Olvasóink figyelmébe. ajánljuk az Orosházán megjelenő kilétfőn szerkesztett Sportélet c. sportlapot, mely az Alosztály sporthíreiről pontos és megbízható tudósításokban számol be minden hétfőn.

SINGER

varrógépek, alkatrészek,
újk, olaj, cerna.

kizárólag
Lach és Vargánál.

A gyomai tenniszverseny eredményei

A vándordíjért augusztus 25-én Szarvason játszanak

4—5-én zajlottak le a gyomai II. sz. tennisztársaság versenyei. Szép és nívós küzdelmek jellemezték a verseny mérkőzéseit, azonban az idő rövidsége miatt a döntő mérkőzés egyes számain nem tudták befejezni. Befejezést nyertek a férfi egyes 1. Illyés, 2. Kis, Szarvas. Férfi páros: 1. Illyés — Halócsy 2. Donner — dr. Donner. Vegyes páros: 1. Illyés — Hekeléné, 2. Halácsy — Schröderné.

A vándordíjat egyik városnak sem adták oda, hanem védésért Gyoma és Szarvas között aug. 25-én egy városközi mérkőzés lesz Szarvason, melynek pontozása fogja eldönteni, hogy melyik város fogja a esztendőre védeni a díjat.

A verseny után az Uri Kaszinóban, jóízű vacsora után, a fiatalok vidám hangulatban töltötte el az estét, feledtetve a verseny fáradalmait és izgalmait.

JÁTEKOSVÁNDORLÁS, VAGY JÁTEKOSCSÁBITÁS?

Kinos feltűnést kellett a közelmúltban az a hír, hogy egy fegyelmi büntetés alatt álló GySC játékos a GyTK több mérkőzésen saját csapatában szerepeltetett. A szóbanforgó játékos az eset nyilvánosságra jutása után, újabb fegyelmi büntetéstől való félelmében, bejelentette anyaegyesületének az egyesület kebelétől való kilépését illetve a GyTK-ba való állását. Ezzel kapcsolatban az a hír kelt szárnyra, hogy ez a játékos felelős tisztségben levő GyTK vezetőségi tagok rábeszélése folytán lépett át a GyTK-ba és hogy — állítólag — több más GySC játékosnak is tettek volna — anyagi előnyök biztosítása mellett — hasonló ajánlatokat. Hogy a szállongó hírekből az igazságot kideríthessük, kérdést intéztünk ebben az ügyben a GyTK közmegebecsülésnek örvendő új intézőjéhez, Kiss Istvánhoz, aki a Gyomai Ujság részére a következő nyilatkozatot tette:

Tekintettel arra, hogy a városban különböző mende-mondák keltek szárnyra a két helyi egyesület feszült viszonyáról, több GySC játékosnak a GyTK-ban való szerepeltetéséről, illetve állásáról, kijelentem, mint a GyTK felelős vezetőségi tagja, hogy ezek az állítások

valótlannak. A Gyomai TK a legmesszebbmenő sportszerűség határára áll. GySC játékosok szerepeltetéséről misem tudott, de amikor ez megtörtént, a legnagyobb sajnálkozással fejezte ki a GySC-nek s az a vezetőségi tagja, aki a hibát elkövette, lemondott tisztségéről és kilépett az egyesületből. Azt hiszem, hogy a rivális GySC ezzel, mint elégtétellel megelégedhet, mert a GyTK, hogy bizonyítsa ártatlanságát és hogy mennyire sportszerűség a felfogása, a történetek után a szerepeltetett játékosoknak még edzési lehetőséget sem adott.

Tehát játékoscsábítási ügy nincs, mert a GyTK felfogása az, hogy komoly egyesületi vezető nem lag, vagy igazolatlan s főként büntetett játékos nem szerepeltethet.

A GyTK az ő saját érdekeit szemmel tartásával fenn akarja tartani a jó viszonyt a társegyesülettel, mert nagyon jól tudja, hogy jogot csak úgy kaphat, ha ad is.

Eddig tart Kiss István nyilatkozata, melyhez a magunk részéről, azt fűzzük, hogy községünk futballsportjának előbbrevitele érdekében mindennél fontosabbnak tartanánk a két egyesület közötti sportbékét és sportbarátságot. Az egyesületek maguk gondoskodjanak arról, hogy vezetőik közül az oda nem valókat ellávolítsák. Értesülésünk szerint a GyTK már megkezdte a tisztogatás munkáját, ami jó halással fog lenni az egyesület további fejlődésére. A GySC előtt köztiszteltnek örvendő GyTK elnökség lesz a garancia arra, hogy az események nem fognak elfajulni a jövőben sem és meg fog szünni a most divatos játékos vándorlási láz. Akkor pedig önmaguktól fognak összeomlani a jelenlegihez hasonló játékoscsábítási vádak is.

Új bajnoki beosztás

Délmagyarországi Labdarúgók Alsövetségének tanácsa augusztus 4-én tartott ülésen a csabai II. oszt. bajnokság részvevő egyesületeit két csoportra és pedig „Északi” és „Déli” csoportra választotta a következő beosztással:

Északi-csoport: Endrődi TK, Mezőberényi Török S. E., Mezőberényi T. K., Mezőluri Szövogyári S. C., Békési I. S. E. Gyomai S. C. Gyomai T. K., Szarvasi Boeska S. E. Csabai Máv. S. E. II., Csabai A. K. II.,

Déli-csoport: Medgyesegyházi Kinizsi S. K. Orosházi F. C. Orosházi M. T. K. Nagyszénási S. C. Battonyai T. K. Kondorosi T. E. Mezőkovácsházi T. E. II. Orosházi T. K. II.

A szabályok idevonatkozó rendelkezése alapján a II. osztály bajnokságban nevezett elsőosztályú egyesületeknek az a 8 játékosa, akik a tavaszi fordulóban legtöbbször vettek részt az elsőosztályú bajnoki mérkőzéseken, az őszi fordulóban a másodosztályú bajnokságért nem játszhatnak.

Ha összehasonlítjuk a kettéválasztott másodosztályt, azonnal szembetűnik az a nagy erőkülönbség, mely Észak csapatát a Déliek fölé helyezi. Míg az Északiak közé a tavalyi másodosztály legerősebb csapatai is bekerültek, addig a Déliek 8 csapata már jóval kisebb játékerőt képvisel. A két csoport győztes pont és gólarány szerinti kétfordulós mérkőzést fog játszani egymással a második osztályú bajnokságért.

Sporthírek

Mult vasárnapi eredmények.

Gyulai AC—Textil 4:1, Szolnoki AK—MAFC 4:2.

Törökország bajnokcsapata, a Galata Serail a közeljövőben Gyulán és Szegeden fog vendégszerepeltetni.

DLASZ I. hó 15-én tartja évi rendes közgyűlését, mely az előjelekből ítélve igen viharosnak ígérkezik.

Endrődi TK lagfelvétel iránti kérelmét pártolólag terjesztették az országos elnöki tanács elé. Jövő heti számunkban részletes beszámoló fogunk közölni az ETK-ról.

Dévaványai AC — GySC II. 2:0 (2:0), bíró: Wallner.

NEM OLCSÓBB MÁR

A B O R O M
mint a szódavíz,
DE NEM IS SZÓDAVIZI!
36 fillér

egy liter kadarka vagy fehér fejtett ujbór Soltvadkert állomásra kiszállítva s feladva. Vasúti fuvar kb. 4 fillér literenként. Csakis 50 literen felüli rendelést fogadok el. Hordót díjmentesen adok a szállítás tartamára kölcsön; hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza. Szétküldés utánvétellel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldök mintát a borból mintásdobozban, bérmentve.

Boraim kellemes édeskés italnak, tiszta, tökéletes zamatainak és nem savanyuak.

Cím: Székely Ferenc
Soltvadkert, Pestmegye.

Publikáció

Vitéz Fehér Mihály dévaványai korcsma helyisége berendezéssel együtt eladó. Ugyanott 4 hold föld szintén eladó. Értekezni lehet a tulajdonosnál Dévaványán.

Ócska kalapból ujat. Csináltassa meg használt kalapját, tisztítás, festés, vasalás, formázás valamint szállagozás által valószínűsít új kalapja lesz. Új férfi, fiu kalapok és sapkák igen olcsó árban kaphatók Góth József üzletében Gyomán gróf. Tisza István u. 51. Ipartestület mellett.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy kelme festő és vegytisztító üzemet létesítettem. Gallér tisztítás tükörfényesre drb.-ként 10 fill. Kérem a közönség szives pártfogását. Molnár Géza, gróf Tisza István ut 51. Góth kalapos házában az Ipartestület mellett.

Béres Dániel örökösének 17 kth tanya földje örök áron, szabadkézből eladó, bővebbet G. Nagy Lászlónál lehet megtudni.

Illatszertári berendezés. 5 mm. vastag csiszoltszélű üveg betétes, oldalra tolható ajtószekrényekkel és pulttal, latin feliratu fiókokkal mely gyógyszerár vagy bármilyen más jobb üzlet berendezésének is megfelel, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Félfertály tanyahely föld örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadó, értekezni lehet Horthy Miklós ut 63 szám alatt.

Keverékes búzáját legtökéletesebben a Selektor vetőmagtisztító gép tisztítja meg. Kollmann József Horthy Miklós úti házában dolgozik. Nagyobb mennyiségekhez a helyszínrre kihúzatható.

Kiss Bálint u. 8. alatt Kovács Imréné búzaszalma és törek van eladó.

Csabavezér u. 1 sz. alatt, butorozott szoba különbejáratú, villanyvilágítással azonnal kiadó. Bővebben ugyanott.

Nagy M. Lajosnak 1 hold és 1400 négyszögöles ugarari szántóföldje eladó. Érdeklődni lehet Batthyányi u. 6 sz.

Özv. Oláh Lajosné Rákóczi ut 10 sz. házában 1 szoba konyhás lakás tarrasszal azonnal kiadó.

Vetőmag tisztítás Iványi Aladár és István vasut melletti magtáránál megkezdődött. Bármikor azonnal lehet vetőmagot tisztítani.

Kruchió Mihálynak a Vidó-lapson 5 hold földje, épületekkel eladó. Ugyanott gazdasági számszám és törek is van eladó.

Férfi és fiu kalapok, sportsapkák mindenféle fiu sapkák a legolcsóbb áron kaphatók, kalap alakítást, festést szakszerűen olcsón vállalkozunk. A Vince kalapos Endrőd Ipartestülettel szemben.

Mindenféle női férfi és gyermekcipők legelőnyösebb beszerzési forrása Mészáros Lajos cipőüzletében Horthy Miklós u. 2.

Kerekes Károlynál a zamatos, jó bor literje 64 fillér.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:

WAGNER MÁRTON.

Hungária, könyvnyomdavidálat, Gyoma

Felelős üzembetető: Teket Sándor.